

ปฏิรูปการศึกษานับหนึ่ง ครรเป็นคร

นำเสนอด้วย : 7 เม.ย. 2559

เดินหน้า “ปฏิรูป การศึกษาไทย”... พุ่งเป้าไปที่ “การประเมิน”

วันนี้คงจะเห็นเคลื่อนของความขัดแย้งมากขึ้น บางคนก็ว่า...การประเมินและประกันคุณภาพโรงเรียนควรได้รับการหยุด พักไว้ก่อนหรือไม่?

หลายฝ่ายก็เสนอรูณแรงไปกว่านั้นอีก...ให้ยุบหน่วยประเมินและประกันคุณภาพทั้งหมด ความจริง นพ.ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ รัฐมนตรีช่วยวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ บอกว่า กระทรวงฯเองไม่เคยมีข้อเสนอให้หยุดไว มีแต่ว่า “เราทำตามโรดแมปที่ตกลงกันไว้...เป็นทางการ” โอดแมปที่ว่า เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2558

ฝ่ายประเมินภายนอก สมศ. (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา) กับ

ฝ่ายกรุงรัตน์ประเมิน กมีหุ้นว่ายงานที่เรียกว่าประเมินภายใน “ตกลงกันว่า ต้องยกเครื่อง 3 เดือนแรก...ถึงมกราคม 2559 ต่างฝ่ายต่างไปคิดกันมาวิธีการประเมิน ตัวชี้วัดที่ดีเป็นยังไง”

3 เดือนต่อมา...กุมภาพันธ์ มีนาคม เมษายน

เป็นช่วงการพัฒนาวิธีการร่วมกัน...กฎหมายกำหนดไว้ชัดเจน พ.ร.บ.การศึกษา พระราชบัญญัติการตั้ง สมศ.กับความใน การประเมินนั้นต้องได้รับความเห็นชอบ และทำไปด้วยกัน...ปัจจุบันที่ “ฝ่ายจะประเมิน” จะเข้ามาประเมิน “ฝ่ายถูกประเมิน” โดยที่...“คนถูกประเมิน” ไม่เห็นด้วย “จะนั่น...ถ้าโอดแม็ปช่วงที่สองมีระยะเวลาสามเดือน ถ้าตกลงกันยังไม่ได้ก็ต้องเลื่อน เพราะจะไปโอดแม็ปช่วงที่สามไม่ได้ โดยที่โอดแม็ปช่วงที่ 3 พอกลงกันได้แล้ว เดือนพฤษภาคม มิถุนายน กรกฎาคม คือ การทดสอบร่วมกัน “เทศรัน”...

นพ.ธีระเกียรติ บอกว่า สิ่งสำคัญ คณะทำงานรวมกันเห็นว่า เราชารมวิธีการประเมินที่เป็นสากล ทราบว่า...มีการทำงานรวมกัน แต่ยังไม่เห็น ฉบับสุดท้ายว่าที่ตกลงรวมกัน ทางกระทรวงศึกษาธิการเห็นชอบหรือยัง “ตามกฎหมาย กระทรวงฯต้องเห็นชอบก่อน ยังไม่เดินไปถึงโตรดแม็ปที่สาม ทั้งทางกระทรวงฯ และส่วนตัว ไม่ได้คิดว่าจะต้องหยุด

การหยุดแล้วไม่ได้ทำอุ่นใจกูต้องกีไม่มีประโยชน์...เข้าใจว่าฝ่ายที่เสนอให้หยุดก็เพื่อต้องการที่จะขอเวลาanalyse เพื่อที่จะพัฒนาให้ถูกต้อง” ประธานสำคัญสองเรื่อง หนึ่ง...ฝ่ายที่ สมศ.บุกร้าว ถ้ายุดจะทำความเสียหายให้กับประเทศไทย ลาหังกีปี สองฝ่ายที่บอกว่าต้องหยุด...เขาก็บอกว่า ถ้าประเมินผิดๆ ประเทศไทยจะยิ่งเสียหาย ต่างฝ่าย...ต่างก็มีเหตุผล ชวนให้ผู้อ่านคิดอย่างนี้ ...ใคร?ที่รับผิดชอบเรื่องมาตรฐานการศึกษา หรือมาตรฐานของโรงเรียน?

“โรงเรียน”...คือคำตอบ นพ.ธีระเกียรติ ย้ำว่า สังคมต้องเข้าใจให้ถูก โรงเรียนและกระทรวง หรือวัวจ้าง หรือคนจัดเป็นผู้รับผิดชอบแทนนักเรียน

ที่อยู่บ้าน หรือบ้านของผู้บุบพิษที่เคยเดินทาง
ฝ่ายปะรเมินก็คือฝ่ายที่มาปะรเมินและตรวจสอบดูว่าฝ่ายที่จัดใช้ได้หรือเปล่า สมมติ...มาตรฐานของไม่ได้จริงๆ
ต้องการประเมินหรือระบบประเมิน ประกันดี ก็ไม่ได้ทำให้ตรงนี้ดีขึ้น... เพราะว่าเขามาได้เป็นคนรับผิดชอบ
คนรับผิดชอบก็อุปนัย “คนจัดการศึกษา” ที่นี่... มาตรฐานไม่ดีก็จากฝ่ายปะรเมินบอกว่าไม่ดี
แต่โรงเรียนยืนยันว่าทำไว้ด้วยแล้ว แต่คุณประเมินผิด... ก็มีโอกาสเกิดขึ้น และตรงนี้ใคร? รับผิดชอบ
ถ้ามีความผิดพลาดที่การปะรเมิน... ฝ่ายปะรเมินต้องรับผิดชอบ จะเห็นว่าช่วงนี้ตามโอดแม้ป
เราต้องการทำให้ห้องสองฝ่ายรับบทบาทหน้าที่ของตัวเอง

“รู้ว่าการประเมินอย่างไหนเป็นการประเมินและประกันที่ถูกต้อง...ไม่งั้นก็จะกลับเป็นฝ่ายที่ถูกประเมิน...โรงเรียนก็บอกว่า วิธีการคุณผิด ฝ่ายที่เขามาประเมินก็บอกว่า...คุณจัดการศึกษาได้ไม่ดี โรงเรียนคุณไม่ได้มารฐาน ต้องมาเคลียร์กันตั้งแต่นั้น หนึ่ง...ครรับผิดชอบเรื่องมาตรฐานโรงเรียน”

ประเทศฟินแลนด์ สหรัฐอเมริกา หรือในยุโรปเอง ใช้ระบบนี้มาแล้วว่า...การประเมินต้องให้ถูกต้อง ก็ไม่ได้ช่วยมาตรฐานของโรงเรียน และก็ไม่ทำราย คือไม่มีผล...พูดง่ายๆ “คนดี” เขาก็ทำดีอยู่แล้ว “คนไม่ดี” คุณไปบังหน้าเขาขึ้นทำให้เขาแย่ เขาจะยิ่งสู “วิธีการประเมิน” จึงสำคัญมาก ถ้าไปประเมินโดยเฉพาะเรื่องโรงเรียน ไม่เหมือนประเมินรองเทาที่ไม่มีความรู้สึกนึกคิด หรือประเมินบริษัทภายนต์ เราไปยุ่งกับคน หลักสูตร ไม่มีวิทยาศาสตร์ด้วยตัวจะดีหรือไม่ดี จะเทียบกับอะไร วิธีคิดง่ายๆ...มาตรฐานโรงเรียน 3 ดาว...5 ดาว...6 ดาว ระบุชัดว่าแต่ละดาวต้องมีอะไรบ้าง คำตามว่า “ดี”...เมื่อเทียบกับอะไรจึงสำคัญมาก? ต่างจังหวัดทางใกล้มีแค่โรงเรียน 3 ดาว 2 ดาว...ชาวบ้านก็บอกว่าดีมาก...หรูแล้ว แต่ชาวกรุงไปรู้สึกทันทีไม่ไหว นี่แหล่ะที่ว่า...ไม่ได้มารฐานเมื่อเทียบกับอะไร “ขอบไปบูกราชานไม่รู้เรื่อง...มาตรฐานโรงเรียนที่ดีเป็นอย่างนี้ ลงไปประเมินต้องมีตัวชี้วัดอย่างนี้ ต้องมี...การประกันให้เรามั่นใจว่าโรงเรียนได้จัดการศึกษาได้” หัวใจของ “การประกัน” ก็คือ “ผู้ประเมิน”...ถ้าไม่มั่นใจผู้ประเมินจะไปประเมินไม่ได้ ไม่ใช่แค่เอาตัวชี้วัดหรือเอกสารมาชี้ หรือให้ทำ ตอบแบบสอบถามชุดเดียวกันขึ้นมา...ทำแบบนั้นเขาก็จัดให้ได้หมด หรือเขาก็จะสู้

เหตุผลสำคัญ...ไม่มีใครยกจะบอกว่าตัวเองไม่ดี

“ผู้ประเมินที่ลงไปดูอย่างเห็นอกเห็นใจและมีภาระมีตระหนักรู้สึกที่เขามอง เราตั้งเป้าไว้แล้วเท่านี้...ชาวบ้านในพื้นที่จริงๆ เขายังจะต้องการแคร์โรงเรียนระดับ 3 ดาวก็พอแล้ว ลงไปดูกับกว่าเป็นยังไง ใช้ได้ไหม มีความจำเป็นต้องทำเป็น 5 ดาว...6 ดาวหรือเปล่า อาจจะไม่จำเป็น เพราะเข้าดีมากอยู่แล้ว” สุดท้าย...ถ้าจะไปบูกราชานไม่รู้เรื่อง...มาตรฐานโรงเรียนที่ดีเป็นอยู่ใหม่ ก็ไม่แคร์ เพราะเขามีภาระที่พอใจใช่บริการเข้าอยู่แล้ว คนประเมินจะบอกให้เพิ่มเป็น 6 ดาวยังไงไม่เห็นความจำเป็น...ทุนวัยประเมินต้องเข้าใจจิตวิญญาณของอะไร พังท่านนายกฯ พูดบ่อยๆ ใหม่มีโครงสร้างต่าเท่ากันใหม่ เวลาพูดว่าดี...เราจำเป็นต้องใช้วิจารณญาณ ดีเมื่อเทียบกับอะไร ใจจะบอกว่าอะไรดี...ไม่ดี ต้องบอกให้ได้วาเทียบกับอะไร ไม่งั้นจะรู้ได้อย่างไร

ก็แค่พอใจ...ไม่พอใจ

ชักกันให้ชัดๆ “ฝ่ายที่รับผิดชอบมาตรฐาน” คือโรงเรียน ผู้จัดการศึกษา...
“ฝ่ายที่เข้ามาประเมิน”...รับผิดชอบเรื่องประมูลต้องไปทำวิธีประเมินให้ถูกและดี เขากับบริบทประเทศไทย แล้วตกลงกันได้กับฝ่ายที่ประเมิน “อย่างมากรู้ว่าประเทศไทยจะตกลง”
ถ้าจะตกลงก็เป็นเพราะฝ่ายจัดการศึกษาไม่ดี ถ้าไม่มีคุณ...ประเทศไทยตกลงเรื่องไม่มีประเมิน...ไม่มีประกัน
เพื่อรับผิดชอบเรื่องนั้น...ควรจะภูมิใจถ้าประเมินได้ดีก็สะท้อนถึงวิธีการประเมินดี...ถ้าไม่ได้ประเมิน
ไม่มีหน่วยประเมิน...ประกันแล้วประเทศไทยจะลงเหลือ ให้พูดให้ถูก...ประเทศไทยจะล้าหลังเรื่องวิธีประเมิน
ไม่มีการพัฒนาไปอีกหลายปี หรืออาจจะดีขึ้นเรื่อยๆ ไม่รู้ ถ้าเข้าใจก็จะไม่ได้ต้องมาทะเลกัน”
การหยุดประเมินไม่ได้แปลวายหยุดโรงเรียนให้มารฐาน มาฐานโรงเรียนขึ้นอยู่กับครุ หลักสูตรและปัจจัยต่างๆ ท้ายประเทศคิดได้ตรงนี้ก็เลยยุบหน่วยประเมินไปเลย ซึ่ง นพ.ธีระเกียรติ ไม่เห็นด้วย...ถ้าประเมินได้ดี ก็จะเป็นภาระกับที่ดีมาก แต่เราไม่มีภาระจากก็ยังได้ เราก็ยังจะรู้อยู่ว่าเราสวยหรือไม่สวย ใช้วิธีอื่นบอกเราได้ “ไม่มีภาระกับ...ไม่ได้หมายถึงว่าเราจะหลอนอย่างหรือมากขึ้น แต่เราอาจจะไม่มีทิศทางว่าจะไปทางไหนช่วงคราว และเราก็อาจจะไม่รู้ว่าจะทำให้หลอนขึ้นหรืออนอยลงอย่างไรดี...สมัยก่อนที่ยังไม่มีหน่วยประเมินก็ไม่ได้แปลวามารฐาน การศึกษาไทยไม่ดี ไม่เกี่ยวกันเลยใช้ใหม่ ถ้าเราแยกได้ชัด...จะเลิกทะเลกันได้ ใจจะต้องทำอะไร”

“ฝ่ายประเมิน” แทนที่จะวิ่งอย่างจุะประเมินก็จะไปวิ่งวิธีพัฒนาการประเมิน ตาม สมศ.กลับแล้วก็ต้องถูกกระวางศึกษาธิการด้วย ทำหน้าที่พัฒนามาตรฐานดีหรือยัง เรื่องพัฒนาหลักสูตร

ประเด็นสำคัญ...ต้องทำตามโอดแมป “การปฏิรูป”...ไม่ได้หยุดนิ่ง ขอให้อดทนกันหน่อย.

ที่มา: <http://www.thairath.co.th>